

OLIMPIADA DE CHIMIE 2021

Proba de baraj

17 aprilie

Chimie anorganică

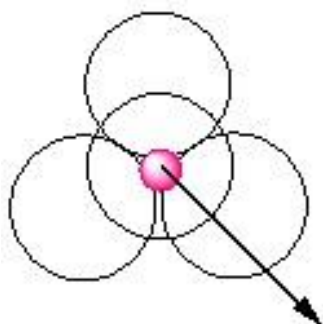
Barem de evaluare și de notare

Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor!

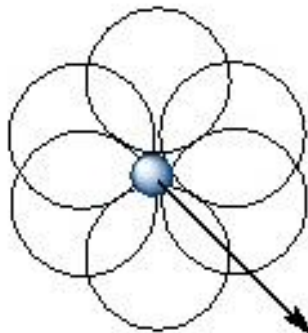
Subiectul I

(15 puncte)

1. Formarea golurilor octaedrice (O_h) și tetraedrice (T_d):

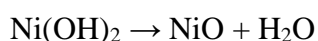
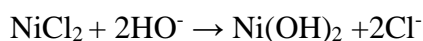
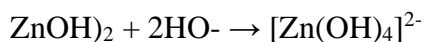
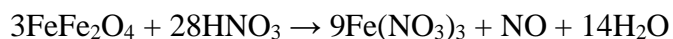
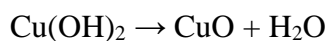
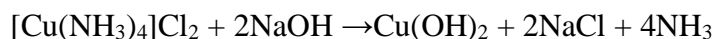
Gol T_d

Gol O_h

2. $2n/4n = 0,5$ (50%) goluri O_h ocupate și $n/8n = 0,125$ (12,5%) goluri T_d ocupate.
In spinelii inversi: 12,5% goluri T_d (B) și 50% goluri O_h (A + B).
3. Se calculează masă atomică a fiecărui metal, știind că raportul molar al celor două metale este 1:2 și că în 0,015 mol X se găsesc 0,015 mol A și 0,03 mol B.
 $0,9531/0,015 = 63,54$ (Cu); $0,9531/0,03 = 31,77$ – nu există metal cu această masă atomică.
 $1,5597/0,015 = 103,98$ (nu există metal 3d cu această masă atomică); $1,5597/0,03 = 51,99$ (Cr)
X = CuCr_2O_4 .
Y = CuFe_2O_4 . (0,015 mol Fe_2O_3 , **O2**, și 0,015 mol CuO).
Z = FeFe_2O_4 .
U = ZnFe_2O_4 .
V = NiFe_2O_4 .

4. Se calculează energia de stabilizare în câmp cristalin (T_d și O_h) pentru fiecare ion A(II) și B(III).
5.

Ion	Energie de stabilizare		Preferință
	O_h	T_d	
Cr(III)	-12Dq	-8Dq' = -3,56Dq	O_h
Fe(III) (spin S = 5/2)	0	0	fără
Fe(II) (S = 2)	-4Dq	-6Dq' = -2,67Dq	O_h
Ni(II)	-12Dq	-8Dq' = -3,56Dq	O_h
Cu(II)	-6Dq	-4Dq' = -1,78Dq	O_h
Zn(II)	0	0	fără

$$Dq' = (4/9)Dq$$

CuCr_2O_4 – spinel normal

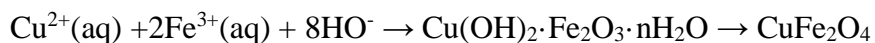
CuFe_2O_4 – spinel invers

FeFe_2O_4 – spinel invers

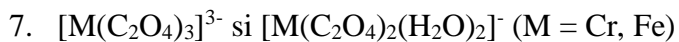
ZnFe_2O_4 – nu se poate preciza prin astfel de calcule (este spinel normal).

NiFe_2O_4 – spinel invers

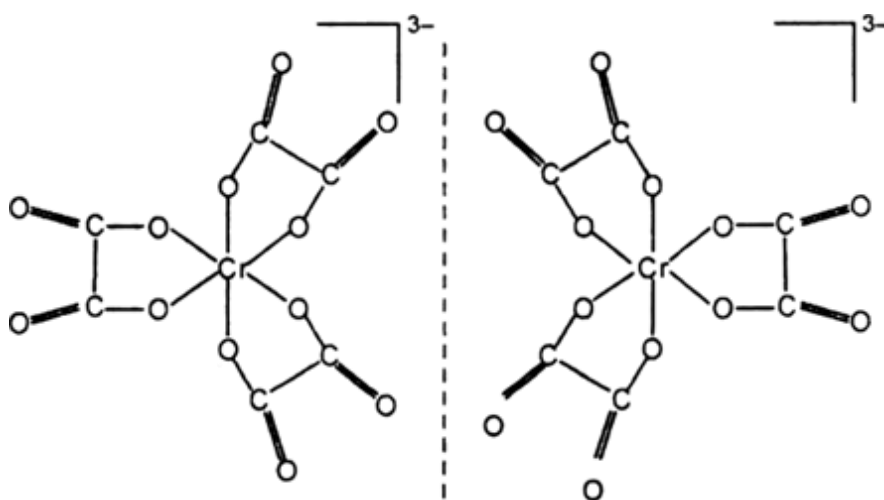
6. Cea de a doua, prin coprecipitare și calcinare, întrucât se asigură un amestec intim al celor două tipuri de cationi. De exemplu:

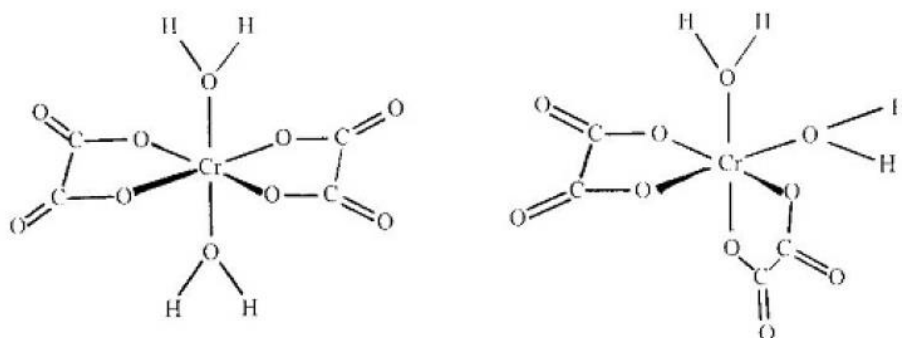
Difuzia celor doua tipuri de cationi din oxizii inițiali pentru a forma rețeaua oxidului mixt decurge mai greu.

$[\text{M}(\text{C}_2\text{O}_4)_3]^{3-}$ prezinta izomeri optici:

$[\text{M}(\text{C}_2\text{O}_4)_2(\text{H}_2\text{O})_2]^-$ prezinta izomeri geometrici, izomerul *cis* fiind chiral:

Cel mai ușor izomerizează complexii fierului(III), pentru care energia de stabilizare în câmp cristalin de simetrie octaedrică este zero (trecerea la un alt număr de coordinare sau la o altă stereochimie decurge ușor).

8. Amestec Fe_2O_3 și Cr_2O_3 ; pentru separare, într-o prima etapă, unul din oxizi trebuie adus în soluție (prin formarea unui compus solubil) și separare, prin filtrare. de celălalt oxid, rămas nereacționat:

Barem elaborat de:

Acad. Marius Andruh, Universitatea din București